

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Charm. Fizikaviy va mexanik sinovlar. Sinov namunalarini tayyorlash va konditsiyalash
(ISO 2419:2012, IDT)

Rasmiy nashr

O‘zbekiston standartlar instituti

Toshkent

So‘z boshi

1 O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan QABUL QILISHGA TAQDIM ETILDI.

2 O‘zbekiston standartlar institutining 2024-yil 12 - avgustdagi 45/XSt-son buyrug‘i bilan TASDIQLANDI.

3 Ushbu standart ISO 2419:2012 “Leather. Physical and mechanical tests — Sample preparation and conditioning” xalqaro standartiga aynan o‘xshash.

4 DASTLABKI AMALGA KIRITILISHI

Ushbu standart va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

Kirish

ISO (Xalqaro standartlashtirish tashkiloti) - milliy standartlar organlarining (ISO a'zolari) butun dunyo federatsiyasi. Xalqaro standartlarni tayyorlash bo'yicha ishlar odatda ISO texnik qo'mitalari orqali amalga oshiriladi. Texnik qo'mita tashkil etilgan mavzudan manfaatdor bo'lgan har bir a'zo organ ushbu qo'mitada vakillik qilish huquqiga ega. Ishda ISO bilan hamkorlikda xalqaro tashkilotlar, davlat va nodavlat tashkilotlar ham ishtirok etmoqda. ISO Xalqaro elektrotexnika komissiyasi (IEC) bilan elektrotexnika standartlashtirishning barcha masalalari bo'yicha yaqindan hamkorlik qiladi.

Xalqaro standartlar ISO/IEC direktivalarining 2-qismida keltirilgan qoidalarga muvofiq ishlab chiqilgan.

Texnik qo'mitalarning asosiy vazifasi xalqaro standartlarni tayyorlashdir. Texnik qo'mitalar tomonidan qabul qilingan Xalqaro standartlar loyihalari ovoz berish uchun a'zo organlarga yuboriladi. Xalqaro standart sifatida e'lon qilish ovoz beruvchi a'zo organlarning kamida 75 % tomonidan ma'qullanishi kerak.

Ushbu hujjatning ayrim elementlari patent huquqlarining predmeti bo'lishi mumkinligiga e'tibor qaratiladi. ISO patent huquqlarining birortasini yoki barchasini aniqlash uchun javobgar emas.

ISO 2419 standartlashtirish bo'yicha Evropa qo'mitasi (CEN) CEN/TC 289 Texnik qo'mitasi tomonidan Charm texnologlari va kimyogarlar jamiyatlari xalqaro ittifoqining fizik sinov komissiyasi (IUP komissiyasi, IULTCS) bilan hamkorlikda tayyorlangan. ISO va CEN o'rtasida texnik hamkorlik to'g'risidagi bitim (Vena kelishuvi). U dastlab J. Soc-da nashr etilgan IUP 1 va IUP 3 ga asoslangan. Charm savdosi kimyogarlari, 42, p. 382 (1958) va 42, b. 386 (1958) mos ravishda va 1959 yilda IULTCSning rasmiy usullarini e'lon qildi. Yangilangan versiyalari J. Soc. Charm texnologiyasi. Chem., 82, p. 199 (1998) va keyingi tahrirlar J. Soc. Charm texnologiyasi. Chem., 84, p. 241 (2000) va 2001 yil mart oyida rasmiy usullar sifatida qayta tasdiqlangan. IUP 3 ning keyingi qayta ko'rib chiqilishi J. Soc. Leather Tech Chem., 83, p. 337 (2002) 2003 yil may oyida rasmiy usul sifatida tasdiqlangan.

IULTCS, dastlab 1897-yilda tashkil etilgan bo'lib, charm fan va texnologiyasini yanada rivojlantirish uchun professional charm jamiyatlarining butun dunyo bo'ylab tashkilotidir. IULTCS ning uchta komissiyasi mavjud bo'lib, ular charmdan namuna olish va sinovdan o'tkazish uchun xalqaro usullarni o'rnatish uchun mas'uldir. ISO IULTCSni charm uchun sinov usullarini tayyorlash bo'yicha xalqaro standartlashtiruvchi organ sifatida tan oladi.

Ushbu to'rtinchi nashr texnik jihatdan qayta ko'rib chiqilgan va muqobil tropik standart atmosferani (3.2.3) o'z ichiga olgan uchinchi nashrni (ISO 2419:2006) bekor qiladi va almashtiradi.

Ushbu standartni talqin qilish yoki qo'llashda tushunmovchiliklar yuzaga kelganda standartning asli yozilgan tillarining biridan foydalanish tavsiya etiladi.

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Charm. Fizikaviy va mexanik sinovlar. Sinov namunalarini tayyorlash va konditsiyalash

Кожа. Физические и механические испытания. Подготовка и кондиционирование образцов

Leather. Physical and mechanical tests. Sample preparation and conditioning

Amalga kiritish sanasi 12.10.2024

1 Qo'llanish doirasi

Ushbu standart charmni fizikaviy va mexanik sinovlarga tayyorlashni, shuningdek, konditsiyalash va sinov uchun standart atmosferani belgilaydi. Bu quruq charmning barcha turlariga qo'llaniladi.

2 Atamalar va ta'riflar

Ushbu hujjatning maqsadlari uchun quyidagi atamalar va ta'riflar qo'llaniladi.

2.1 atmosfera

harorat va nisbiy namlik parametrlari bilan belgilanadigan muhit sharoitlari

2.2 standart atmosfera

atmosfera belgilangan toleranslar doirasida saqlanadi, unda namuna sinovdan o'tkazilishidan oldin ma'lum vaqt davomida saqlanadi.

2.3 konditsiyalash

Harorat va nisbiy namlik bo'yicha namunani ma'lum vaqt davomida standart atmosferada barcha sirtlarga harakatlanuvchi havo erkin kirishi bilan ushlab turish orqali ma'lum bir holatga keltirish uchun mo'ljallangan operatsiya.

3 Standart atmosfera

3.1 Standart atmosferaga havola

Standart atmosfera harorati 23,0 °C va nisbiy namlik 50,0 % bo'lishi kerak.

3.2 Muqobil standart atmosferalar

3.2.1 Umumiy qoidalar

Muqobil, ammo ekvivalent bo'lmagan atmosferalardan faqat ishtirokchilar ulardan foydalanish to'g'risida kelishib olgan taqdirdagina foydalanish mumkin. Bahs yuzaga kelgan taqdirda, havola standart atmosferasidan foydalanish kerak.

3.2.2 Maxsus standart atmosfera

Muqobil o'ziga xos standart atmosfera harorati 20,0 °C va nisbiy namlik 65,0 % bo'lishi kerak.

3.2.3 Tropik standart atmosfera

Muqobil tropik standart atmosfera harorati 27,0 °C va nisbiy namlik 65,0 % bo'lishi kerak.

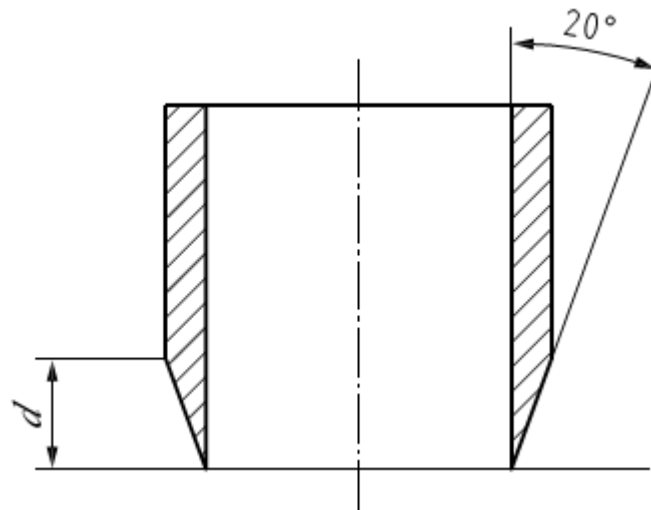
3.3 Standart atmosfera uchun tolerantlik zonasi

Haroratga chidamlilik $\pm 2,0$ °C. Nisbiy namlikka chidamlilik $\pm 5,0$ % ni tashkil qiladi.

4 Press pichoqlarining dizayni

Press pichoqlarining dizayni 1-rasmda ko'rsatilgan. Ichki yuzalar kesish qirrasini o'z ichiga olgan tekislikka perpendikulyar bo'lishi kerak. Kesish chetida press pichog'ining ichki va tashqi yuzalari o'rtasida hosil bo'lgan burchak taxminan 20° bo'lishi kerak va bu burchakning uchi charmning qalinligidan oshib ketadigan chuqurlik (d) bo'lishi kerak.

Izoh - Qattiqlashtirilgan, pichoq darajasidagi po'lat press pichoqlari uchun mos keladi.

1-rasm - Press pichoqlarining dizayni

5 Sinov qismlarini tayyorlash

Agar mavjud bo'lsa, don yuzasiga (yoki simulyatsiya qilingan don yuzasiga) press pichog'ini qo'llash orqali sinov qismlarini tayyorlang. Agar don yoki simulyatsiya qilingan don bo'lmasa, har ikkala yuzaga ham press pichog'ini qo'llang. Agar afzal bo'lsa, sinov qismlarini tayyorlashdan oldin charmni konditsioner qilish mumkin (6-bandga qarang).

6 Konditsiyalash

Namunani 3-bandda ko'rsatilgan standart atmosferalardan birida ushlab turish orqali shartli qiling. Namunani barcha sirtlarga havo erkin kirishiga imkon berish uchun qo'llab-quvvatlang, uning atrofida havo harakatini saqlang (2.3-bandga qarang). Sinovdan oldin sinov qismlarini kamida 24 h davomida tozalang.

24 h konditsiyalash quruq charmlar uchun mo'ljallangan. Namligi yuqori bo'lgan charmlar konditsiyalashdan oldin quritilishi kerak.

7 Sinov

Sinovni, agar individual sinov usulida boshqacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, sinov qismi shartlangan atmosferada o'tkazing.

8 Sinov bayonnomasi

Sinov bayonnomasida quyidagilar bo'lishi kerak:

- a) ushbu standartga havola, ya'ni ISO 2419;
- b) agar konditsiyalash va sinovdan o'tkazish uchun foydalanilsa, muqobil atmosferaning tafsilotlari;
- c) ushbu standartdan har qanday og'ishlar tafsilotlari.

Bibliografik ma’lumotlar

SUT 59.140.30